

სანარმოთა ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ანალიზის აქტუალური საკითხები

ჭილაძე იზოლდა

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი
თსუ-ის ასოცირებული პროფესორი,

კობანაშვილი ლია

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი
თსუ-ის ასისტენტ პროფესორი,

სტატიის მიზანია ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მაჩვენებლების, ფინანსური ანგარიშგების დანარჩენ კომპონენტებთან შიგა რაოდენობრივი კავშირების გამოკვლევა და ფულის ძირითადი კოეფიციენტების ტენდენციების გამოვლენა საანალიზო სანარმოების მაგალითზე.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ინფორმაციის საფუძველზე შესაძლებელია შეფასდეს საწარმოს აქვს თუ არა საკმარისი ფულადი რესურსები ვალდებულებების დასაფარავად. აგრეთვე, რამდენად ეფექტიანად არის გამოყენებული ფულადი სახსრები და საჭიროა თუ არა დამატებითი სახსრების მოზიდვა. ამ მიზნით გამოყენებულია ანგარიშგების სტრუქტურული, კოეფიციენტური და შედარებითი ანალიზის მეთოდები.

სტატიაში შესწავლილია ფულადი ნაკადების ანგარიშგების სტრუქტურა და ფულადი აქტივის გამოყენების ეფექტიანობის ძირითადი კოეფიციენტები საქართველოს სამი საანალიზო საწარმოს მაგალითზე და გაკეთებულია შესაბამისი დასკვნები.

საკვანძო სიტყვები: ფინანსური ანგარიშგება, ფულადი ნაკადები, ფულის კოეფიციენტები.

შესავალი

სანარმოთა ფინანსური სტაბილურობის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულებაა საკმარისი ფულადი სახსრების საჭირო რაოდენობით არსებობა და ეფექტიანი გამოყენება. ამასთან ეს ინფორმაცია უნდა იყოს საჯარო, რათა საწარმოს გარეთ არსებულმა დაინტერესებულმა პირებმა (კრედიტორები, გამსესხებლები, ინვესტორები და საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები) შეძლონ მათთვის საინტერესო სანარმოების ფინანსური პოზიციების შეფასება და შესაბამისი დასკვნების გაკეთება.

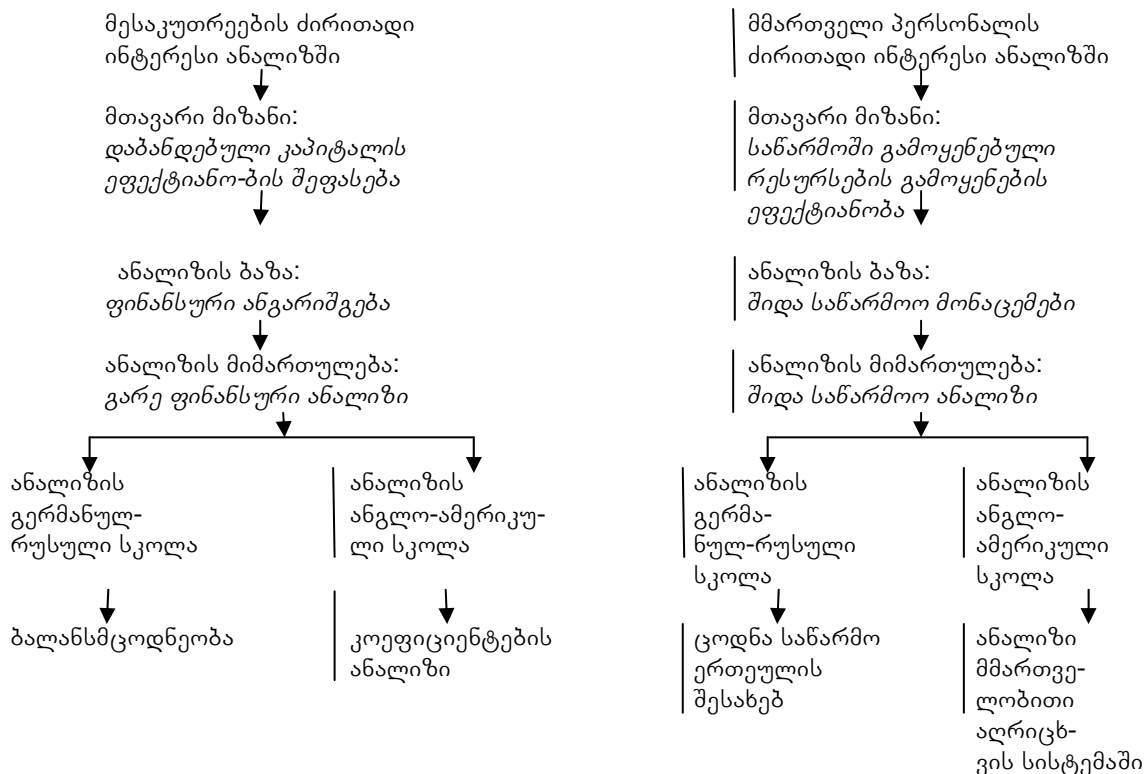
ფინანსური ანგარიშგება არის საწარმოს ფინანსური მდგომარეობისა და მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგების სტრუქტურულად ჩამოყალიბებული სურათი, რომელიც მის მომხმარებლებს ეხმარება სწორი გადაწყვეტილებების მიღებაში (ბასს 1. მ.9. გვ.4) ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის მიზანია არსებულ და პოტენციურ ინვესტორებს, გამსესხებლებსა და სხვა კრედიტორებს საწარმოს შესახებ მიაწოდოს ინფორმაცია, რომელიც სასარგებლო იქნება მათთვის გადაწყვეტილებების მისაღებად (ფ.ანგ. კონცეპტუალური საფუძვლები, მ.2, გვ. 7).

ფინანსური ანგარიშგება ხუთ კომპონენტს შეიცავს. ესენია: ბუღალტრული ბალანსი (ანუ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება), მოგება/ზარალის და სხვა სრული შემოსავლების ანგარიშგება, ფულადი ნაკადების ანგარიშგება, საკუთარი კაპიტალის ცვლილების ანგარიშგება და განმარტებითი შენიშვნები. წინამდებარე შრომაში განვიხილავთ მხოლოდ ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ანალიზის ზოგიერთ საკითხს შერჩეული სანარმოების: ნიკორას, იფქლი დილომისა და საქართველოს რკინიგზის მაგალითზე 2017 წლის მდგომარეობით. ფულადი სახსრების გარეშე ვერცერთი ბინზესი ვერ ძლებს. ამდენად, ფულადი ნაკადების მდგომარეობის ანალიზი და შეფასება ყოვეთვის აქტუალურია. სქემა 1. სანარმოთა ანგარიშგების ანალიზის ევოლუცია

1. ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტების შიგა კავშირების კონტროლის მოდელი

ფინანსური ანგარიშგების განვითარება მსოფლიოში სავაჭრო ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავებასა და გლობალიზაციის პროცესებს უკავშირდება. შესაბამისად ვითარდებოდა ანგარიშგებაში ინფორმაციის წარდგენის, შეფასებისა და ანალიზის მეთოდები. ამ მიმართულებით გამოიყოფა ანგლო-ამერიკული და გერმანულ-რუსული სკოლა.

საწარმოთა ანგარიშების ანალიზის ეკოლუცია

პირველ სქემაზე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების განვითარების ორივე სკოლის საერთო და განმასხვავებელი ნიშნები. ორივე სკოლის ყურადღების ცენტრშია ბუღალტრული აღრიცხვის ინფორმაციის სისტემატიზაცია ფინანსური ანგარიშგების სახით.

ბალანსი წარმოადგენს საწარმოს ეკონომიკური პოზიციების კვინტენსეციას. ამიტომ თავდაპირველად მთელ ფინანსურ ანგარიშგებას ბალანსს უწოდებდნენ. აქედან მოდის გერმანულ პრაქტიკაში გავრცელებული განსაზღვრება: ბალანსმცოდნეობა. ძირითადი აქცენტი გადატანილი იყო ფინანსური შედეგების, დანახარჯების კონტროლის, თვთლირებულების კალკულაციისა და საწარმოო სიმძლავრეების მართვაზე. ანგლო-ამერიკული სააღრიცხვო სკოლის მიდგომით ყურადღება გამახვილებულია ორივე მიმართულებით: აღრიცხვისა და ანგარიშგების განვითარებაზე, როგორც მის პროდუქტზე. ამ თვალსაზრისით, ბუღალტრული აღრიცხვა და მისი ძირითადი პროდუქტი - ანგარიშგება უნდა ეხმარებოდეს და ხელს უწყობდეს საერთოდ ბიზნეს-ურთიერთობების და კერძოდ, კაპიტალის ბაზრის ნორმალურ ფუნქციონირებას. შედეგად, აშშ-ში ფინანსური ანგარიშგება გამოიყო როგორც შიდა ინფორმაციის დამოუკიდებელი წყარო, რომლის საფუძველზე აქციონერებსა და ინვესტორებს შეეძლოთ შეექმნათ გარკვეული წარმოდგენა სამეურნეო სუბიექტის შესახებ. დასავლეთის ქვეყნებში საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების ანალიზი პრაქტიკაში განსაკუთრებით გააქტიურდა მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრიდან. შემდეგ, საგარეო სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავებამ და გლობალიზაციამ დღის წესრიგში დააყენა ბუღალტრული აღრიცხვისა და შესაბამისად, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შექმნის აუცილებლობა და გამოქვეყნება, რაც 1978 წლიდან, გაეროს ეგიდით, დაიწყო კიდევ.

საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტებს შორის არსებობს შიდა რაოდენობრივი კავშირები. „ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელი ნაწილები (კომპონენტები) ერთმანეთთან ურთიერთკავშირშია, რადგან ასახავენ ერთი და იმავე ეკონომიკური ოპერაციებისა და მოვლენების სხვადასხვა ასპექტებს. ეს კავშირები ეყრდნობა ეკონომიკაში არსებულ შინაგანი წონასწორობის კანონზომიერებას, რომელიც აღრიცხვაში ბალანსირების პრინციპითაა ცნობილი“ (ჭილაძე ი. 2018. გვ. 81).

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მომზადების ორი მეთოდი არსებობს: პირდაპირი და არაპირდაპირი. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით საბაზისო მეთოდია პირდაპირი მეთოდი, რომელსაც ანალიზური მნიშვნელობა აქვს. არაპირდაპირი მეთოდი კი ალტერნატიული მეთოდია, რომელიც ეყრდნობა ფულადი ნაკადების, მოგების, შემოსავლების, ხარჯების, დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებების ნაშთებს შორის არსებულ ეკონომიკურ კავში-

რებს, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მაშინ, თუკი სანარმოს, რაღაც ობიექტური მიზეზების გამო არ გააჩნია სრულყოფილი სააღრიცხვო ინფორმაცია ფულადი ნაკადების შესახებ.

ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტებს შორის რაოდენობრივი კავშირების შემოწმების მრავალი მოდელი არსებობს. აქ შევეხებით მხოლოდ ფულად ნაკადებთან დაკავშირებულ წონასწორობის რამდენიმე მოდელს, როგორცაა:

1. ფულის ნაშთის ცვლილება = ვალდებულებების ზრდა + საკუთარი კაპიტალის ზრდა - არაფულადი აქტივების ზრდა.

2. აქციების გამოშვებიდან მიღებული ფულადი თანხები, ნაჩვენები ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში, უნდა დაემთხვეს საკუთარი კაპიტალის ანგარიშგებაში სააქციო და საემისო კაპიტალის ცვლილების მაჩვენებლებს და იგივე უნდა დაემთხვეს ბალანსში გადმოცემულ სააქციო კაპიტალის ცვლილების მაჩვენებლებს.

შემოსავალი რეალიზაციიდან (მოგება/ზარალის ანგარიშგებიდან) (+)

მოთხოვნა მიწოდებიდან (საწყისი ნაშთი ბალანსიდან) (-)

მოთხოვნა მიწოდებიდან (საბოლოო ნაშთი ბალანსიდან) (+)

3. მყიდველებიდან მიღებული ფული (ფულადი ნაკადებიდან) X
გადასახდელი პროცენტი, საწყისი ნაშთი (ბალანსიდან) (+)

დარიცხული საპროცენტო ხარჯი (მოგება/ზარალის ანგარიშგებიდან) (+)

გადასახდელი პროცენტი წლის ბოლოს (ბალანსიდან) (-)

4. გადახდილი პროცენტის თანხა (ფულადი ნაკადების ანგარიშგება) X

5. საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული არაპირდაპირი მეთოდით უდრის:

ა. წმინდა მოგება (+)

მოგების გადასახადის ხარჯი (+)

საპროცენტო ხარჯები (+)

საპროცენტო შემოსავალი (-)

ცვეთის ხარჯი (+)

მოგება საბრუნავ საშუალებებში ცვლილებამდე X

ან, ამონაგები რეალიზაციიდან (+)

საოპერაციო ხარჯები ცვეთის გამოკლებით (-)

მოგება საბრუნავ საშუალებებში ვლილებამდე X

მატერიალური მარაგების ნაშთების ზრდა (-)

მიწოდებიდან მოთხოვნების ნაშთის ზრდა (-)

მიწოდებიდან ვალდებულებების ნაშთების ზრდა (+)

გასაცემი ხელფასის ნაშთების ზრდა (+)

საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული X

6. საერთო წმინდა ფულადი ნაკადი = ვალდებულებების ზრდა -

- გრძელვადიანი აქტივების ზრდა + საკუთარი კაპიტალის ზრდა.

ზემოთ ჩამოთვლილი ტოლობებიდან, რამდენიმე შემოწმებულ იქნა შერჩეული საანალიზო სანარმოების მაგალითზე (იხ. ცხრილი 1). ამავე ცხრილში ნაჩვენებია რიცხვები, რომლებიც სანარმოების ფინანსურ ანგარიშგებაშია მოცემული და არ ემთხვევა ჩვენი გამოთვლებს შედეგებს. მაშასადამე, ზოგჯერ დაცული არაა მაჩვენებლებს შორის არსებული კავშირები. რაც გვაფიქრებინებს, რომ ადგილი ჰქონდა რიცხვებით მექანიკურ მანიპულირებას.

**ფინანსური ანგარიშგების შიგა რაოდენობრივი
წონასწორობა 2017 წლის მდგომარეობით**

მაჩვენებლები	სს ნიკორა ტრეიდი ათ.ლ	შპს იფელი დილომი ლ	სს საქ. რკინიგზა ათ.ლ
1 ვალდებულებების ზრდა (+), შემცირება (-)	+ 8326	+ 67984	-9018
საკუთარი კაპიტალის ზრდა (+)	+ 10 607	+236805	-354428
არაფულადი აქტივების ზრდა (-)	- 10196	-1013804	+328511
-----	-----	-----	-----
ფულის ნაშთის ცვლილება წლის ბოლოს	+ 8737	+709015	-34935
	უნდა იყოს	უნდა იყოს	
	+ 8437	- 79154	
2 შემოსავალი რეალიზაციიდან	268270	19878187	473511
საოპერაციო ხარჯები ცვეთის გამოკლებით (-)	(241167)	(15049731)	(261660)
-----	-----	-----	-----
მოგება საბრუნავ საშუალებებში ცვლილებამდე	27103	4828456	211851*
მატერიალური მარაგების ნაშთების ზრდა (-)	(5639)	-121168	- 3055
მინოდებიდან მოთხოვნების ნაშთის ზრდა (-)	(2703)	-323678	+26002
მონოდებიდან ვალდებულებების ნაშთების ზრდა (+)	10781	+454829	+5436
გასაცემი ხელფასის ნაშთების ზრდა (-)	-	-	-
-----	-----	-----	-----
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული	29542	4838439	240234
	უნდა იყოს:	უნდა იყოს:	უნდა იყოს:
	15242	4156617	178917

პირველ ცხრილში ჩანს განსხვავება ანგარიშგების ფაქტობრივ და ჩვენს მიერ გაკეთებულ გამოთვლებს შორის. მაგალითად, სს საზოგადოება ნიკორა ტრეიდი საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული უნდა იყოს 15242 ათასი ლარი, ნაცვლად 29542 ლარისა. მსგავსი მდგომარეობაა ყველა საანალიზო საწარმოში. მხოლოდ საქართველოს რკინიგზის ანგარიშგებაში მოცემული მაჩვენებელი - „მოგება საბრუნავ საშუალებებში ცვლილებამდე - 211851 ათ ლარი, დაემთხვა ჩვენს გამოთვლებს. ამასთან, ზოგიერთი საწარმო ფულადი ნაკადების ანგარიშგებას ამზადებს არაპირდაპირი მეთოდით, რის გამოც მისი ანალიზური მნიშვნელობა იზღუდება. მაშასადამე, უნდა ვივარაუდოთ, რომ საანალიზო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების მაჩვენებლები ზოგჯერ სუბიექტურად შერჩეული რიცხვებია.

2. ფულადი ნაკადების ანგარიშგების კონფიციენტები და მათი ანალიზის შედეგები

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების (cash flow statement), ინფორმაციის მიზანია, ფინანსური ანგარიშგების ინფორმაციის მომხმარებელი უზრუნველყოს საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში ფულადი სახსრების შემოსვლისა და გასვლის შესახებ ინფორმაციით, რაც ფინანსური ანგარიშგების პაკეტში შემავალ დანარჩენ კომპონენტებთან ერთად მნიშვნელოვან დახმარებას უწევს ინფორმაციით დაინტერესებულ მომხმარებლებს სწორი ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მიღებაში. საწარმოს ფულადი ნაკადების ანგარიშგების საფუძველზე მომხმარებელს შეუძლია შეაფასოს მომავალი პერიოდისათვის ფულით საწარმოს უზრუნველყოფის ხარისხი, საიმედოობა და დროულობა.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის საკითხებს არეგულირებს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი (ბასს) 7 - „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“, რომელშიც აღნიშნულია, რომ ფულადი ნაკადების ანგარიშგების განხილვა ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტებთან ერთად, მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს შეაფასონ საწარმოს წმინდა აქტივებში მომხმარებელი ცვლილებები, მისი სტრუქტურა (ლიკვიდობისა და გადახდისუნარიანობის ჩათვლით) და საწარმოს შესაძლებლობა - დროულად მოახდინოს რეაგირება ფულადი სახსრების მოცულობაში შეცვლილი ვითარებისა და პირობების შესაბამისად.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ასახვას ექვემდებარება საანგარიშგებო პერიოდის მიხედვით საწარმოში არსებული ფულადი ნაკადები, რომელიც დაჯგუფებული იქნება სამი სახის: საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობიდან შემოსული (გასული) ფულადი ნაკადების მიხედვით.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების შედეგისთვის პრაქტიკაში, როგორც ადრე აღვნიშნეთ, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ორი - პირდაპირი და არაპირდაპირი მეთოდი. ფულადი ნაკადების ანგარიშგების შედეგისას პირდაპირი მეთოდით – ანგარიშგებაში უშუალოდ აისახება ფულადი სახსრების შემოსვლისა და გასვლის ნაკადები მიზნობრიობის მიხედვით. პირდაპირი მეთოდის დროს ყველა ფულადი ოპერაცია მისი განხორციელებისთანავე უნდა მიეკუთვნოს შესაბამის მუხლს. არაპირდაპირი მეთოდის დროს კი ფულადი ნაკადები განისაზღვრება წმინდა მოგებისა და ზარალის კორექტირებით რის საფუძველზეც შესაძლებელია ფინანსური შედეგიდან (მოგება/ზარალი) წმინდა ფულადი საშუალებების მაჩვენებელზე გადასვლა.

ფულადი ნაკადების ანალიზი საშუალებას იძლევა პასუხი გაეცეს შემდეგ კითხვებს: რამდენად ფარავს საწარმო ძირითად ვალდებულებებს საკუთარი აქტიურობით გამოშუქავებული ფულით; სჭირდება თუ არა დამატებითი სახსრების მოზიდვა და რომელი გზებით არის ეს შესაძლებელი; აქვს თუ არა ფულის დეფიციტი და თუ აქვს - რომელი მიმართულებით; როგორია ფულის ბრუნვის სიჩქარე; როგორ იფარება დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებები.

ნორმალური ფუნქციონირების პირობებში საწარმოს არ უნდა ჰქონდეს ფულის დეფიციტი განსაკუთრებით საოპერაციო და საფინანსო საქმიანობიდან, რაც იმაზე მიანიშნებს, რომ საწარმოს ფულის პრობლემა არ გააჩნია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ანალიზის საფეხურებია: ვერტიკალური ანალიზი, ჰორიზონტალური ანალიზი და კოეფიციენტების ფაქტორული ანალიზი.

ჩვენს მიერ, დაგეგმილი იყო საანალიზო საწარმოების ფულადი ნაკადების ანგარიშგების სტრუქტურული ანალიზი პროცენტულად, მაგრამ შპს „იფქლი დილომს“ ფულადი ნაკადების ანგარიშგება მომზადებული აქვს არაპირდაპირი მეთოდით, სადაც ფულადი ნაკადების წარმომავლობა არ ჩანს. ხოლო სს „ნიკორა ტრეიდს“, მხოლოდ ნაერთი რიცხვები აქვს წამოდგენილი საქმიანობის ცალკეული მიმართულების მიხედვით. სს „საქართველოს რკინიგზას“ კი ფულადი ნაკადების ანგარიშგება მომზადებული აქვს საერთაშორისო სტანდარტების საბაზისო მოთხოვნებით გათვალისწინებული პირდაპირი მეთოდით. ამდენად, რადგან მაჩვენებლები არასკმარისი იყო, მეორე ცხრილში წარმოდგენილ იქნა საანალიზო საწარმოების წმინდა ფულადი ნაკადების ნაერთი შედეგები საქმიანობის სახეების მიხედვით 2017 წლის მდგომარეობით (იხ. ცხრილი 2).

ცხრილი 2

ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ზოგადი სურათი 2017 წ.
(ათ.ლ)

მაჩვენებლები	სს ნიკორა ტრეიდი	შპს იფქლი დილომი	სს საქ. რკინიგზა
1. საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადი	10 601	4 197	176 232
II. საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადი	(7 753)	(1 499)	(145327)
III. საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადი	3 542	(2 730)	(63874)
ჯამი	6391	(32)	(32 969)
- ფულადი უსაფრთხოების ინტერვალი (დღეებში)	5	8	109
- ფულის ბრუნვის რიცხვი (ჯერებში)	88	45	2

როგორც მეორე ცხრილიდან ჩანს, საანალიზო საწარმოების სხვადასხვა საქმიანობის სფეროებიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები 2017 წლის განმავლობაში შპს იფქლი დილომში და საქართველოს რკინიგზაში პერიოდის ბოლოს უარყოფითი სალდოთი ანუ ფულის დეფიციტით ხასიათდებოდა. რაც, რასაკვირველია ამ საწარმოებისათვის საფრთხეების შემცველია.

საანალიზო საწარმოების ფულადი უსაფრთხოების ხარისხის შეფასების მიზნით, ფულადი უსაფრთხოების ინტერვალის შესწავლით დავინტერესდით. აღმოჩნდა, რომ 2017 წლის მდგომარეობით, „ნიკორა ტრეიდს“ არსებული ფულით შეედლო 5 დღის ხარჯის, „ნიკორას“ ათი დღის და საქართველოს რკინიგზას 109 დღის ხარჯის დაფარვა. ეს უკანასკნელი რალაც არარეალისტურად გამოიყურება, მაშინ როდესაც, საქართველოს რკინიგზას 2017 წლის საქმიანობის შედეგად ფულის დეფიციტი ჰქონდა. როგორც ჩანს, ის მესაკუთრეების ფულადი შენატანებით დაიფარა, რაც მართებულად არ მიგვაჩნია, რადგან არ ჩანს, რომ იგი თვით საწარმოს აქტივობის შედეგია. იმავე ცხრილში წარმოვადგინეთ ფულის ბრუნვის მაჩვენებელი. „ნიკორა ტრეიდში“ ფული წელიწადში 88-ჯერ, საქართველოს რკინიგზაში კი მხოლოდ 2-ჯერ შემობრუნდა. მაშასადამე აქტივობა აქ ძალიან დაბალია. ე.ი. ფული არის და ვერ იხარჯება. ეს ფინანსურ არასტაბილურობაზეც შეიძლება მიუთითებდეს. მსგავსი მოვლენების მიზეზები მომავალი კვლევის საგანი იქნება.

დასკვნა

ამრიგად, ფულადი ნაკადების ანგარიშგება საწარმოთა მენეჯმენტისთვის მნიშვნელოვანი საინფორმაციო ბაზაა, რათა აკონტროლოს და მართოს ფულადი ნაკადები და მისი გამოყენების ეფექტიანობა.

სტატიაში შესწავლილ იქნა სამი საწარმო: სს ნიკორა ტრეიდის, შპს იფქლი დილომის და სს საქართველოს რკინიგზის ფულადი ნაკადების ანგარიშგების საერთო სურათი. აღმოჩნდა რომ ზოგიერთი საწარმო ფულადი ნაკადების მომზადების არაპირდაპირ მეთოდს იყენებს, რაც მის ანალიზს არასრულყოფილს ხდის. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით კი ფულადი ნაკადების მომზადების საბაზისო მეთოდი - პირდაპირი მეთოდია, ვინაიდან მას აქვს რეალური მნიშვნელობა ფულადი ნაკადების ანალიზში. აგრეთვე, ზოგჯერ არ ფიქსირდება შინაგანი რაოდენობრივ-ეკონომიკური კავშირები ანგარიშგების კომპონენტებს შორის. ვთვლით, რომ აუცილებელია საანალიზო საწარმოების აღრიცხვის მუშაკებმა, მენეჯმენტთან ერთად, უზრუნველყონ ფინანსური ანგარიშგების ინფორმაციის მომზადება შიდა რეალურ საფინანსო-ეკონომიკურ კავშირებზე დაყრდობით. ამასთან, საჭიროა საქმიანი აქტივობის ზრდა.

ლიტერატურა

1. ბასს 1. ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა, თარგმანი ინგლისურიდან, 2018
2. ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლები, თარგმანი ინგლისურიდან, თბ. 2018 <https://www.saras.gov.ge/ka/lfrs>
3. სრესელი ნ., ჯიქია მ., ფულადი ნაკადების ანალიზის მეთოდები და მათი თავისებურებები. 2016. ეკონომიკა Economics (7-8). pp. 129-148. ISSN 0206-2828
4. ჭილაძე ი. ფინანსური ანალიზი, სახელმძღვანელო, თბ., მნიგნობარი, 2018 https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/finansanaliz.pdf
5. Williams Kwasy Peprach, Isaac Anowuo, Daniel Adofo Kwakie Ameyaw (2019). The Relationship between Working Capital Management and Financial Sustainability of Selected Christian Denominations in Ghana. Journal Applied Finance and Accounting, 2019, vol 5, N 2.

ACTUAL ISSUES OF ENTERPRISE CASH FLOW REPORTING

Chiladze Izolda
economical doctor

Kozmanashvili Lia
economical doctor

Summary

The purpose of this article is to examine cash flow reporting indicators, quantitative relationships with other components of financial reporting, and identify trends in key money ratios for the example of analytical enterprises.

Based on cash flow reporting information, it is possible to assess whether an enterprise has sufficient cash resources to meet its liabilities. Structural, coefficient and the comparative analysis methods of reporting are used for this purpose.

The article examines the cash flow reporting structure and the key ratios of cash asset utilization efficiency for the three enterprises studies and makes appropriate conclusions.

The study found that some companies use an indirect method of cash flow reporting, which makes their analysis imperfect. The basic method of preparing cash flows in accordance with International Financial Reporting Standards is a direct method because it is important in the analysis of cash flows. In addition, there are sometimes no internal quantitative-economic relationships between the financial reporting components of enterprises. We believe it is necessary for accounting departments, together with management, to prepare financial reporting information based on real financial-economic relationships, without any faults.

Keywords: financial statements, cash flows, money ratios.